

Lägesrapport år 2025

Samlad statistik om FoU, med fokus på medicin och hälsovetenskap
- trender över tid och internationella jämförelser

September 2025

Förord

Med ett år kvar till riksdagsvalet är det inom kort dags för mandatperiodens sista budget att presenteras. En fråga som politikerna uppgav att de ville prioritera inför valen 2018 och 2022 var medicinsk forskning för hälsa. Inför det senaste valet angav 99 procent av riksdagskandidaterna och samtliga riksdagspartier att det är viktigt att Sverige är en världsledande medicinsk forskningsnation. Sex av sju riksdagspartier ville även prioritera frågan i statsbudgeten.

Dessvärre har den uttalade prioriteringen inte omsatts i tillräckliga satsningar. I Forska!Sveriges årliga lägesrapport jämför vi statistik över tid och med andra länder. Vi ser att Sverige har tappat position:

- I en internationell jämförelse av 35 länders statliga investeringar i civil forskning och utveckling (FoU) som andel av BNP, låg Sverige 2023 på plats 13 med 0,70 procent, ett tapp med två positioner sedan 2018. Med nuvarande regerings ökning av forskningsinvesteringar beräknas Sverige ligga på 0,72 procent 2025. Det är ett steg i rätt riktning, men fortfarande långt ifrån en konkurrenskraftig position.
- Tittar vi specifikt på de statliga investeringarna i medicinsk och hälsovetenskaplig forskning och utveckling så ökade de inte ens med en procent under förra mandatperioden, jämfört med 27 procent för övrig civil forskning. Det krävs en rejäl återhämtning och då är den ökning med 3,7 procent som vi hittills sett under mandatperioden inte tillräcklig.
- Forskning behövs för att förbättra både prevention, diagnostik och behandlingsmetoder i vården. Sätter vi statens investeringar i medicinsk och hälsovetenskaplig forskning i relation till vårdkostnader ser vi dock en illavarslande trend. Investeringen har gått från att 2010 motsvara 2 öre per vårdkrona, till att 2023 endast motsvara 1,33 öre.

Både nuvarande och tidigare regeringar har haft vällovliga intentioner. Trots det har Sverige tappat mark inom statliga forskningsinvesteringar. Vi uppskattar nuvarande regerings arbete för att vända trenden, men det räcker inte för att säkra Sveriges position. I Finland har regeringen beslutat att öka den statliga finansieringen i FoU till 1,2 procent av BNP fram till 2030.

Att Sverige är en världsledande medicinsk forskningsnation är avgörande för vård och patienter, samtidigt som det skapar ett livskraftigt näringsliv som ger skatteintäkter och arbetstillfällen. Ska vi kunna konkurrera globalt behövs även konkurrenskraftiga förutsättningar vad gäller investeringar i medicinska innovationer. Dessvärre tappar vi också position vad gäller tillgänglighet av nya EU-godkända läkemedel. Mellan 2020 och 2023 halkade vi ner från plats 13 till plats 17 i Europa. Detta drabbar både patienter och landets framtida välbefinnande.

För att Sverige ska stå sig i den hårda internationella konkurrensen uppmanar vi till långsiktiga ekonomiska investeringar och politiska överenskommelser över partigränser, inte minst inom life science. En sådan investering har väljarnas stöd. Hela 71 procent av de tillfrågade i en ny opinionsundersökning instämmer i att de statliga investeringarna på sikt bör öka till fyra öre per vårdkrona. Det är dags för en kraftsamling som stärker både befolkningens hälsa och landets välbefinnande.

Anna Nilsson Vindefjärd
Generalsekreterare Forska!Sverige

Ann-Marie Wennberg Larkö
Ordförande Forska!Sverige

Innehållsförteckning

Förord	3
Hälso- och sjukvårdskostnader	5
1. Kostnader för hälso- och sjukvård	6
2. Satsningar på FoU inom medicin och hälsovetenskap i relation till vårdkostnader	7
Investeringar i forskning och utveckling	8
3. Totala FoU-investeringar - <i>internationell jämförelse</i>	9
4. Genomsnittlig årlig tillväxt för total FoU som andel av BNP - <i>internationell jämförelse</i>	10
5. Företagens FoU-investeringar i Sverige	11
6. Företagens FoU-investeringar – <i>internationell jämförelse</i>	12
7. Statliga investeringar i civil FoU	13
8. Statliga investeringar i civil FoU – <i>internationell jämförelse</i>	14
9. Statliga investeringar i FoU inom medicin och hälsovetenskap respektive övrig civil FoU	15
10. Statliga investeringar i FoU inom medicin och hälsovetenskap som andel av BNP	16
11. Ökning av anslag för medel till forskning och utbildning på forskarnivå hos de statliga lärosätena	17
Vetenskaplig kvalitet	18
12. Vetenskaplig kvalitet inom medicin och hälsovetenskap – <i>internationell jämförelse</i>	19
Kliniska prövningar	20
13. Antal ansökningar om kliniska läkemedelsprövningar	21
Företag	22
14. Läkemedelsföretagens FoU-investeringar	23
15. Antal årsarbeten för forskning och utveckling i läkemedelsföretag	24
16. Sveriges läkemedelsexport	25
Tillgänglighet	26
17. Tillgänglighet av läkemedel som blivit EU-godkända år 2019 till 2022	27

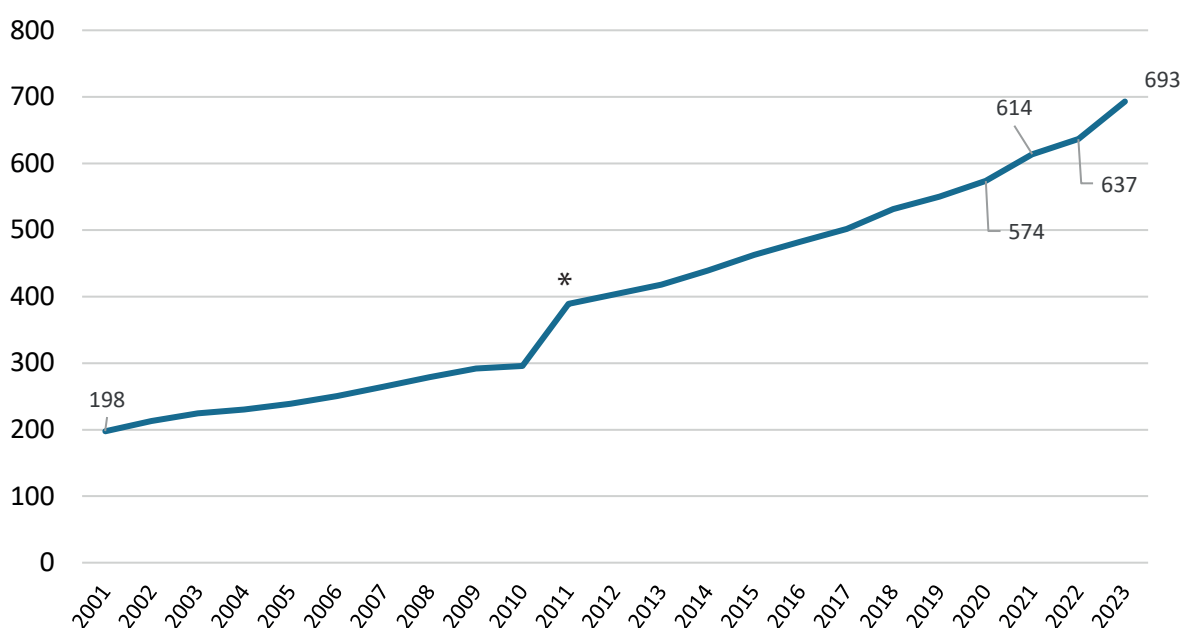
I rapporten redovisas senast tillgängliga data för respektive indikator och redovisade årtal kan därför skilja sig mellan de olika indikatorerna. Belopp anges i löpande priser, om inte annat anges.

Hälsa- och sjukvårdskostnader

1. Kostnader för hälso- och sjukvård

Kostnaderna för hälso- och sjukvården ökar i Sverige. Preliminära beräkningar visar att kostnaderna för år 2023 uppgick till cirka 693 miljarder kronor, motsvarande en ökning på 8,8 procent från år 2022.¹ Över 80 procent av vårdkostnaderna beräknas vara relaterade till kroniska sjukdomar som främst drabbar äldre.² Antalet personer som är 85 år eller äldre förväntas öka med nära en halv miljon, motsvarande cirka 165 procent, till år 2070.³

(miljarder kronor)

*År 2011 utökades begreppet hälso- och sjukvård, vilket innebär att tidsserien innehåller ett tidsseriebrott. Data för perioden 2001–2010 är därför inte helt jämförbara med perioden 2011–2019.

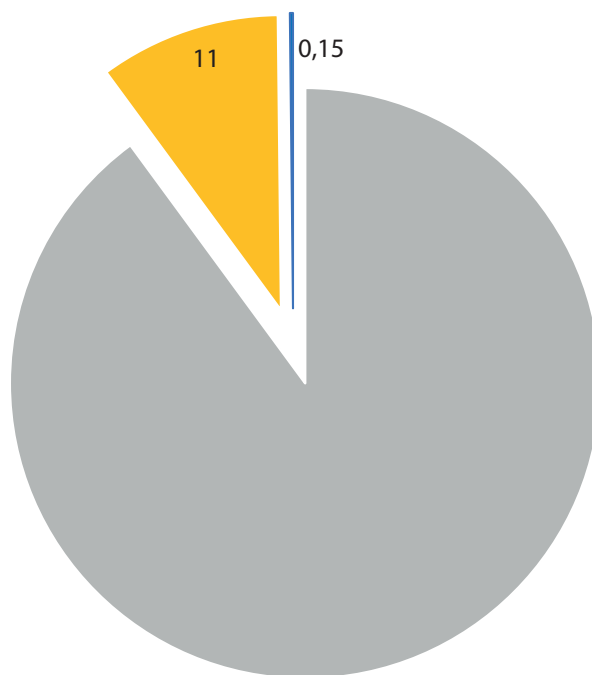
¹ SCB (2025) *Hälsoräkenskaper, Totala hälso- och sjukvårdsutgifter efter hälso- och sjukvårdsändamål (HC) och finansiär (HF) år 2001–2023*. De totala hälso- och sjukvårdskostnaderna inkluderar utgifter hos staten, kommuner, regioner samt regionsägda bolag, frivilliga sjukvårdsförsäkringar, hushållens ideella organisationer, företag och hushållens utgifter ur egen ficka. Löpande priser. Uppgifterna för 2023 är baserade på preliminära årsberäkningar av nationalräkenskaperna.

² Vårdanalys (2014) *VIP i vården – Om utmaningar i vården av personer med kronisk sjukdom*

³ SCB (2024) *Sveriges framtida befolkning 2024–2070*

2. Satsningar på FoU inom medicin och hälsovetenskap i relation till vårdkostnader

De totala hälso- och sjukvårdskostnaderna beräknas år 2023 ha uppgått till 11 procent av BNP.^{1,3} Samtidigt gick 0,15 procent av BNP till medicinsk och hälsovetenskaplig forskning som kan förbättra folkhälsan och minska vårdkostnaderna. Det innebär en nedgång jämfört med år 2017 då de statliga anslagen låg på 0,19 procent. År 2025 beräknas dessa anslag ligga kvar på 0,15 procent, trots nya tillskott.^{2,3}

¹ SCB (2025) *Hälsoräkenskaper, Totala hälso- och sjukvårdsutgifter efter hälso- och sjukvårdsändamål (HC) och finansiär (HF) år 2023*. De totala hälso- och sjukvårdskostnaderna inkluderar utgifter hos staten, kommuner, regioner samt regionsägda bolag, frivilliga sjukvårdsförsäkringar, hushållens ideella organisationer, företag och hushållens utgifter ur egen ficka. Löpande priser. Uppgifterna för 2023 är baserade på preliminära årsberäkningar av nationalräkenskaperna.

² SCB (2025) *Offentliga budgetanslag för FoU, mnkr efter socioekonomiska mål enligt NABS 2007 och år, data för år 2023*

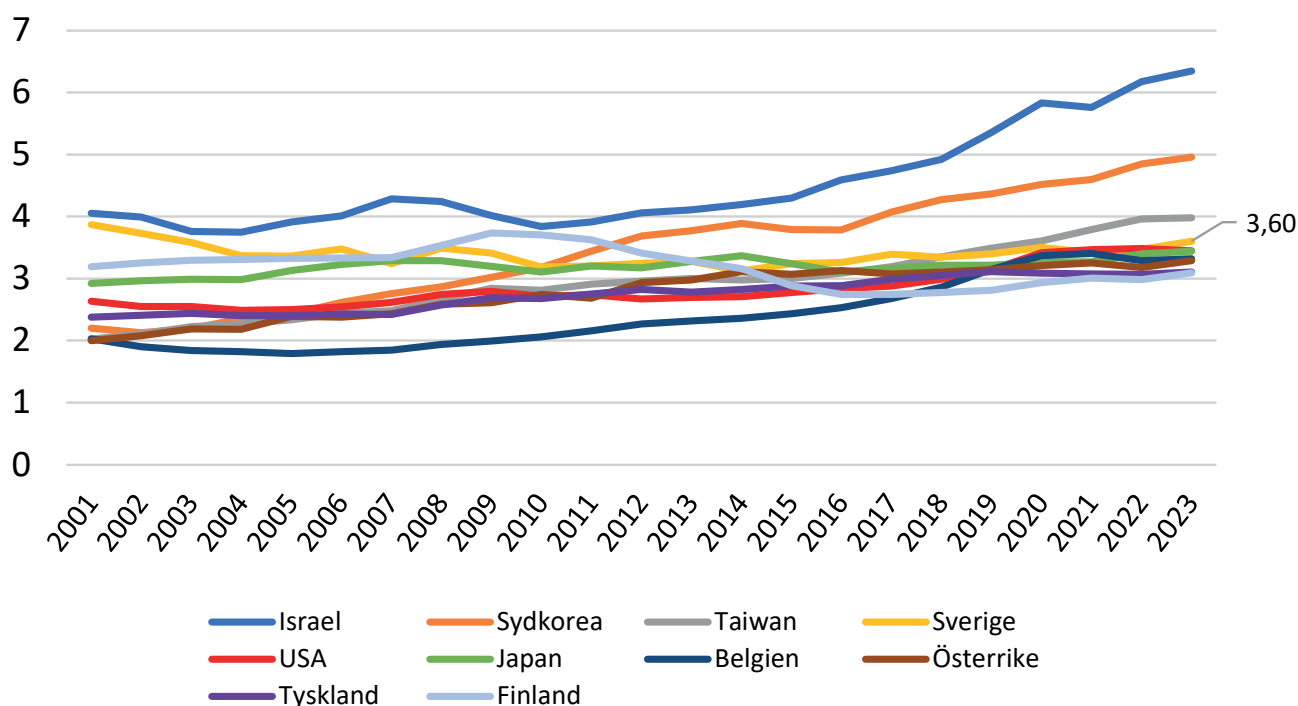
³ Konjunkturinstitutet (2025) *Prognosdatabasen, Försörjningsbalansen och BNP år 2023, uttag 2025-08-14*

Investeringar i forskning och utveckling

3. Totala FoU-investeringar – internationell jämförelse

Sverige har länge varit starkt inom forskning och utveckling med stora investeringar från företag, men trenden har under 2000-talet varit negativ. De totala investeringarna i forskning och utveckling var 3,6 procent av BNP 2023 jämfört med 3,9 procent av BNP 2001.¹ Investeringarna uppgick till cirka 224 miljarder kronor år 2023.² I jämförelse mellan de tio länder som hade högst totala FoU-investeringar (2023) ligger Sverige på plats fyra. År 2001 låg vi på andra plats.¹

(% av BNP)

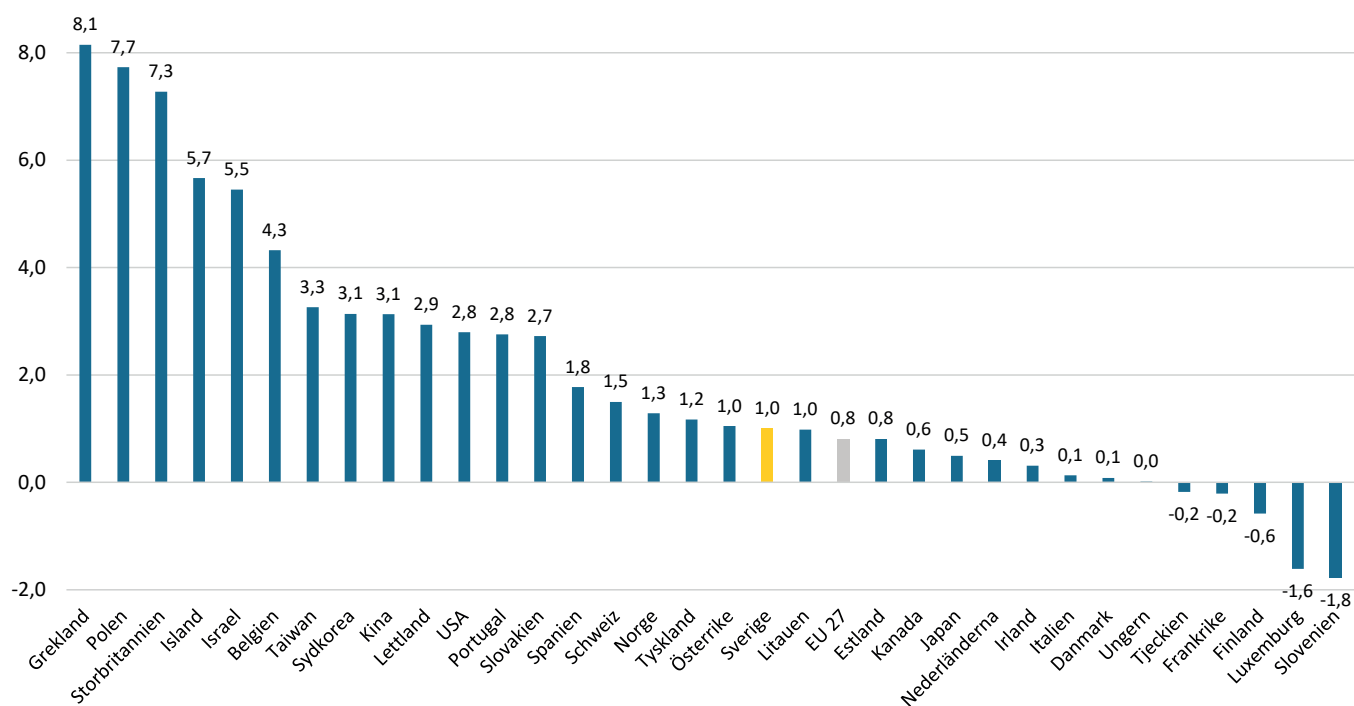
¹ OECD (2025) Main Science and Technology Indicators, Gross domestic expenditure on R&D (GERD) as percentage of GDP

² OECD (2025) Main Science and Technology Indicators, Gross domestic expenditure on R&D (GERD) in national currency

4. Genomsnittlig årlig tillväxt för total FoU som andel av BNP – internationell jämförelse

Sverige har haft en svag tillväxt för de totala investeringarna i forskning och utveckling som andel av BNP mellan år 2013 och år 2023. Sverige låg på plats 19 av 33 i en internationell jämförelse.¹

(% genomsnittlig årlig tillväxt 2013–2023)

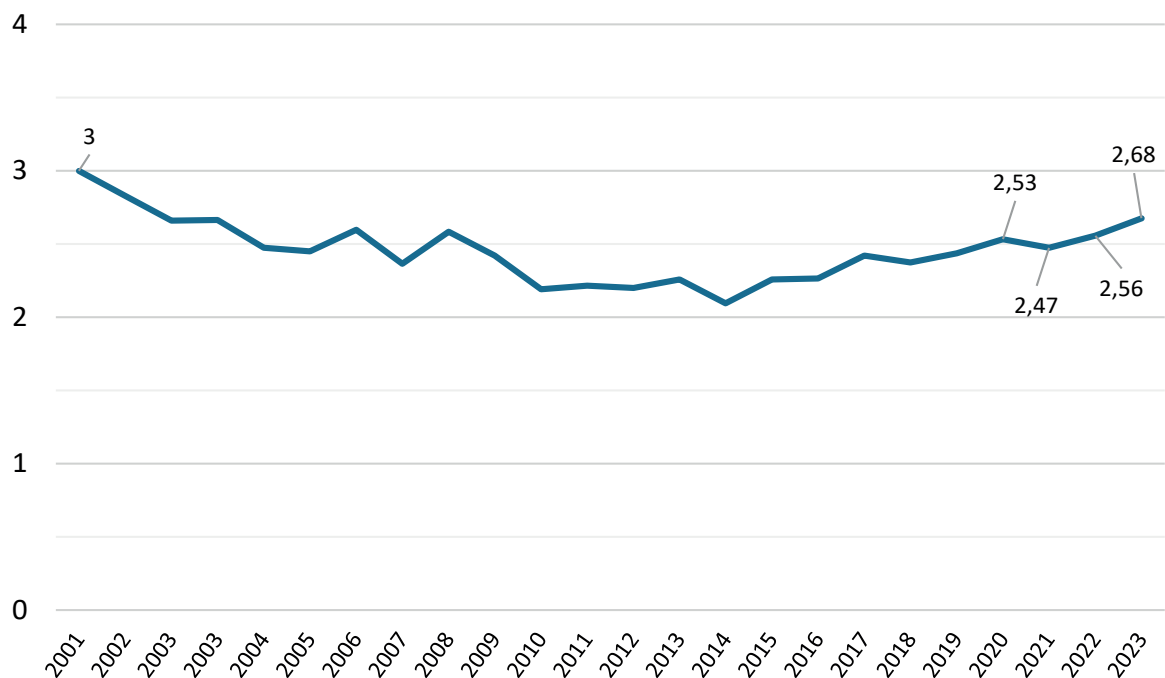

¹ OECD (2025) *Main Science and Technology Indicators, Gross domestic expenditure on R&D (GERD) as percentage of GDP*. Den genomsnittliga tillväxttakten refererar till perioden 2012-2022 eller närmast tillgängliga data (Schweiz 2012-2021). EU 27 länder från 01/02/2020.

5. Företagens FoU-investeringar i Sverige över tid

Företagens investeringar i forskning och utveckling minskade från 3 procent av BNP 2001 till 2,1 procent 2014. Därefter har de ökat igen till nära 2,7 procent år 2023.¹ År 2023 låg investeringarna på drygt 166 miljarder kronor.² Företagssektorn stod för 74,3 procent av alla investeringar i egen FoU i Sverige 2023, en ökning från 67 procent 2014.³

(% av BNP)

¹ OECD (2025) *Business enterprise expenditure on R&D (BERD) as a percentage of GDP* år 2001–2023. Uppgifter saknas för år 2002. Ett snitt av värdena 2001 och 2003 användes för 2002.

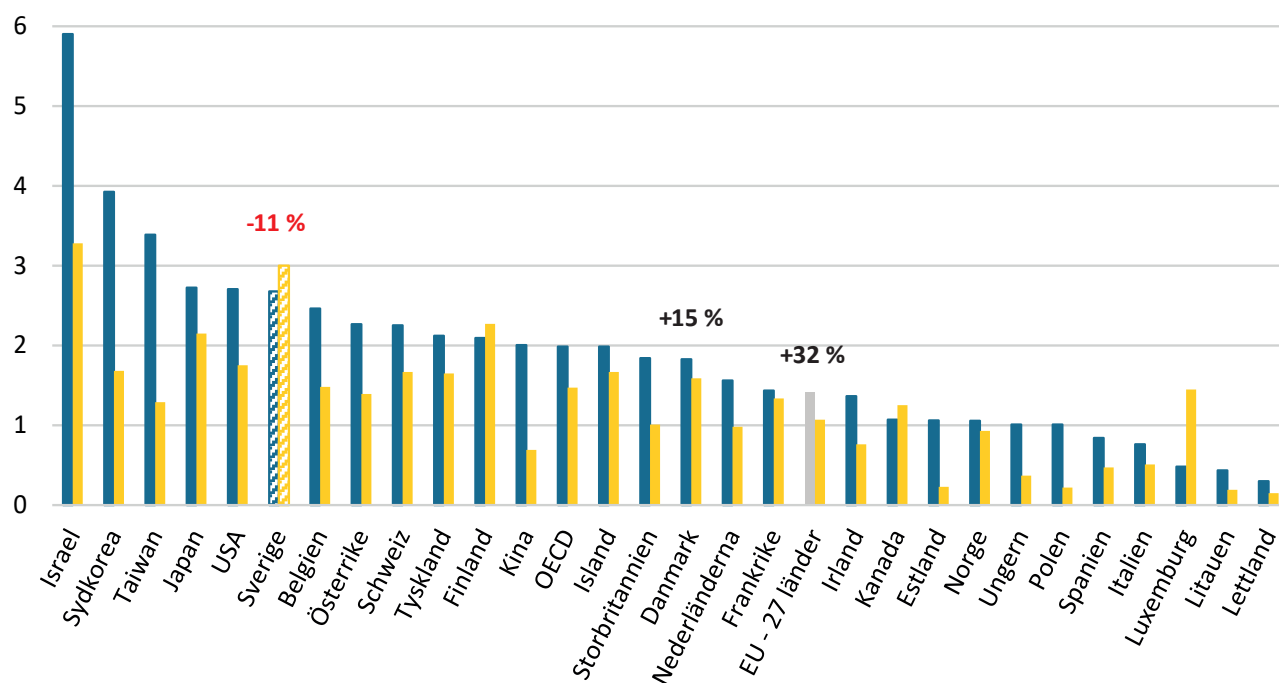
² OECD (2025) *Business enterprise expenditure on R&D (BERD) in national currency* år 2023

³ SCB (2025) *Forskning och utveckling i företagssektorn 2023*

6. Företagens FoU-investeringar – internationell jämförelse

Företagens investeringar i forskning och utveckling som andel av BNP i Sverige minskade med 11 procent mellan år 2001 och år 2023, samtidigt som de ökade i många andra länder. Sverige gick därmed från en andra plats till en sjätte plats i en internationell jämförelse av 26 länder. Sverige har en högre nivå på investeringarna än till exempel Danmark, men i Danmark ökade företagens investeringar med 15 procent och inom hela EU ökade företagens investeringar med 32 procent under samma period.¹

(% av BNP)

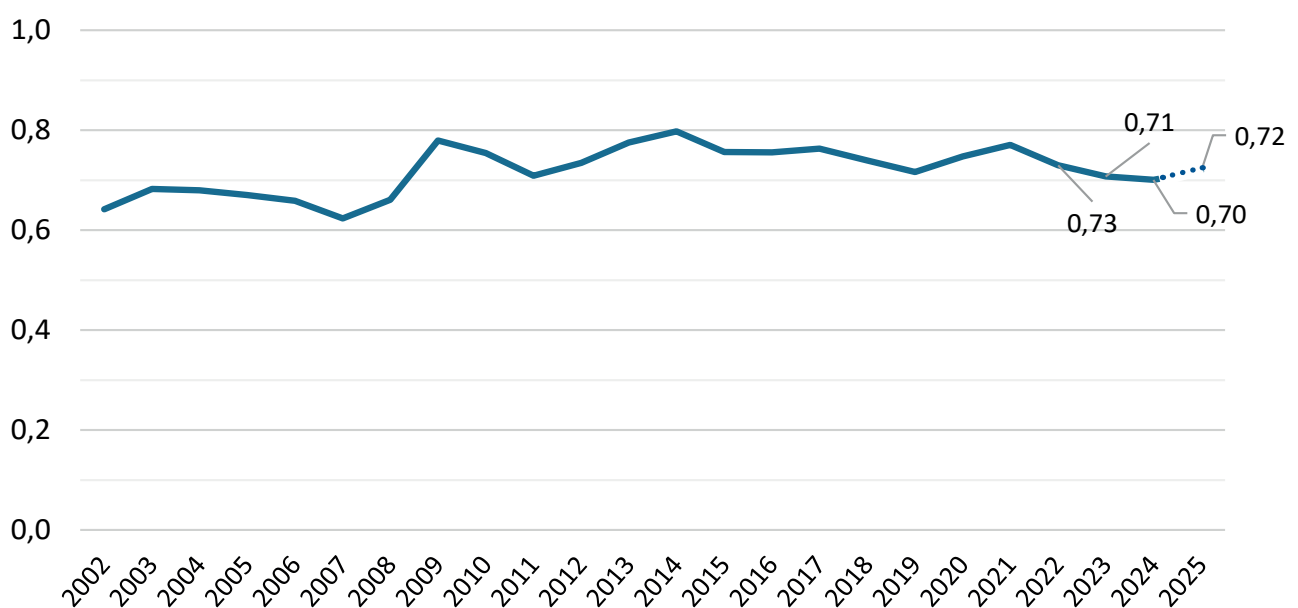

¹ OECD (2025) *Main Science and Technology Indicators, Business enterprise expenditures on R&D (BERD) as percentage of GDP*. Angivna siffror visar skillnaden i procent mellan år 2001 och år 2023, eller närmast tillgängliga årtal (Österrike 2002–2023, Schweiz 2000–2023, Luxemburg 2000–2023).

7. Statliga investeringar i civil FoU

De statliga investeringarna i civil forskning och utveckling som andel av BNP ligger enligt prognosen för 2025 på 0,72 procent av BNP.^{1,2} Investeringarna beräknas uppgå till cirka 46,8 miljarder 2025, vilket är en ökning med cirka 2 miljarder kronor jämfört med år 2024.¹

(% av BNP)

Civil forskning och utveckling inkluderar inte medel till försvaret.

¹ SCB (2025), *Statsbudgetanalysen, FoU-medel och FoU-andelar i statsbudgeten år 2002–2025*. Angående SCB:s statistik för statliga anslag till forskning och utveckling: Från och med referensåret 2023 har framställningen av statistiken ändrats. Undersökningen bygger nu på administrativa data och koefficienter som används på varje statsanslag för att beräkna FoU-innehållet. Av ökningen på cirka 3,31 miljarder kronor mellan år 2022–2023 i löpande priser, som gäller samtliga statliga FoU investeringar inklusive medel till försvaret, så uppskattas 1,46 miljarder av denna ökning vara en direkt konsekvens av metodförändringen och avser ingen faktisk ökning.

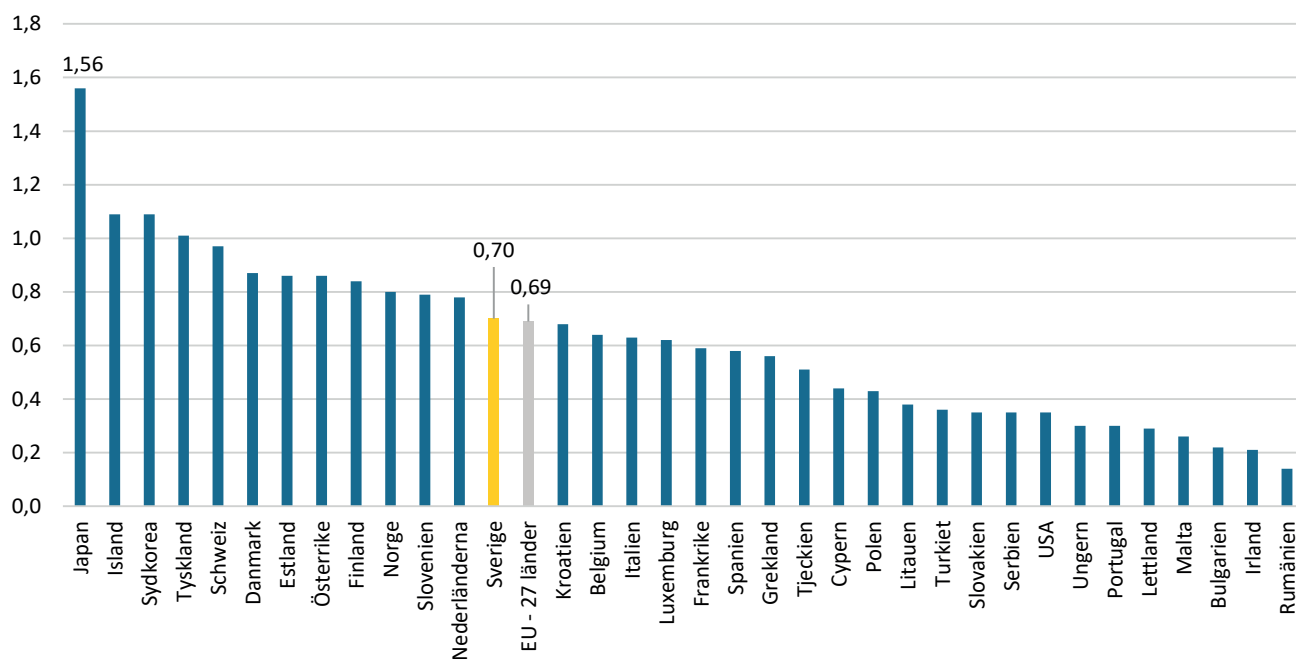
² Konjunkturinstitutet (2025) *Prognosdatabasen – Försörjningsbalans och BNP år 2002–2024, uttag 2025-08-14*

* SCB (2021) *Forskning och utveckling i Sverige 2020 – preliminär statistik*. År 2021 justerades prognosen efter vårändringsbudgeten, till skillnad från tidigare års prognoser som utgår från höstbudgeten, pga pandemin.

8. Statliga investeringar i civil FoU – internationell jämförelse

Sverige har sedan 2018 tappat två placeringar och låg på 13:e plats i en internationell jämförelse av 35 länders statliga investeringar i civil forskning och utveckling som andel av BNP 2023. Med 0,70 procent av BNP låg Sverige strax över EU-genomsnittet på 0,69 procent av BNP.¹

(% av BNP)

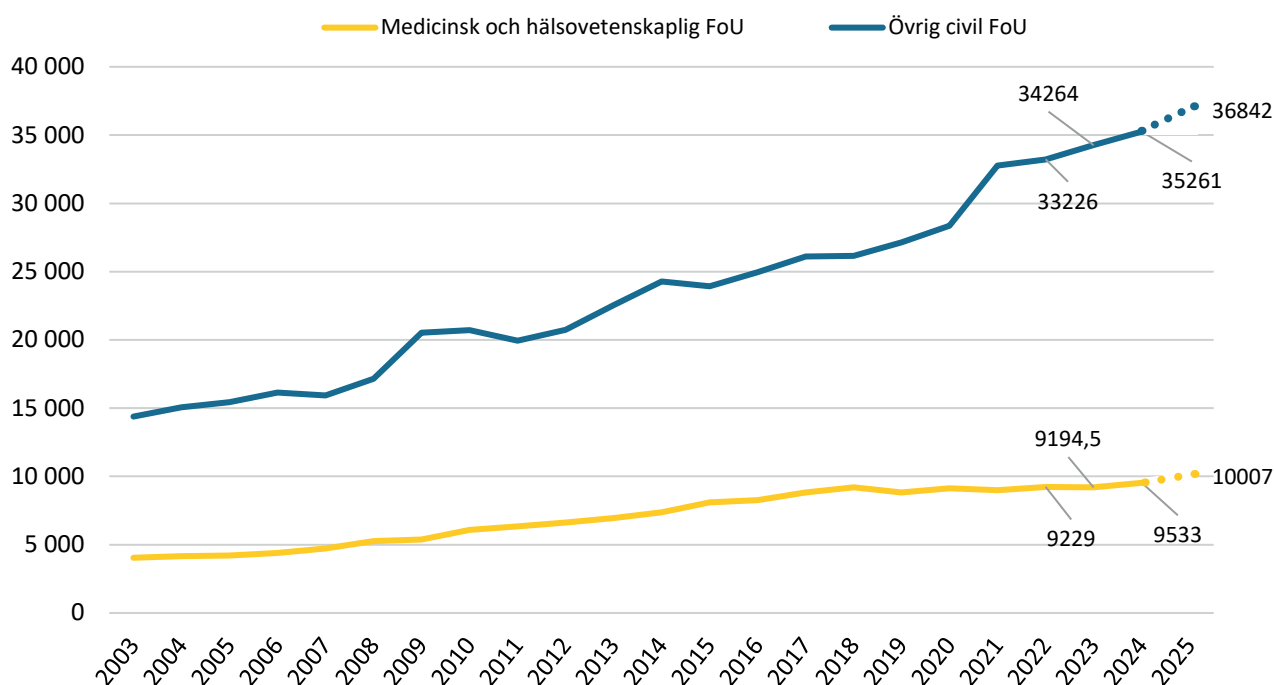

¹ Eurostat (2025) GBARD by NABS 2007 socioeconomic objectives.

9. Statliga investeringar i FoU inom medicin och hälsovetenskap respektive övrig civil FoU

Under den förra mandatperioden, mellan 2018 och 2022, ökade de statliga investeringarna i medicinsk och hälsovetenskaplig forskning och utveckling inte ens med en procent, jämfört med 27 procent för den övriga civila forskningen.¹ Mellan 2023 och 2024 ser vi en ökning för medicinsk och hälsovetenskaplig forskning med 3,7 procent. För 2025 beräknas de statliga anslagen för civil forskning och utveckling öka med drygt 2 miljarder kronor, eller 4,6 procent, jämfört med 2024.^{2,3} Av denna ökning beräknas FoU inom medicin och hälsovetenskap få drygt 470 miljoner kronor, motsvarande en ökning på nära 5 procent från året innan.⁴

(miljoner kronor)

I anslag för FoU inom medicin och hälsovetenskap ingår ALF- och TUA-medel för klinisk forskning. Med övrig civil forskning avses alla anslag för forskning exklusive anslag för försvarsforskning och medicin och hälsovetenskap.

¹ SCB (2025) Statbudgetanalysen, Offentliga budgetanslag för FoU efter utgiftsområde (särskild gruppering) och socioekonomiska mål år 2015–2025

² SCB (2025) Statsbudgetanalysen, FoU-medel och FoU-andelar i statsbudgeten år 2003–2025

³ Regeringen (2023–2025), Budgetpropositionen Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

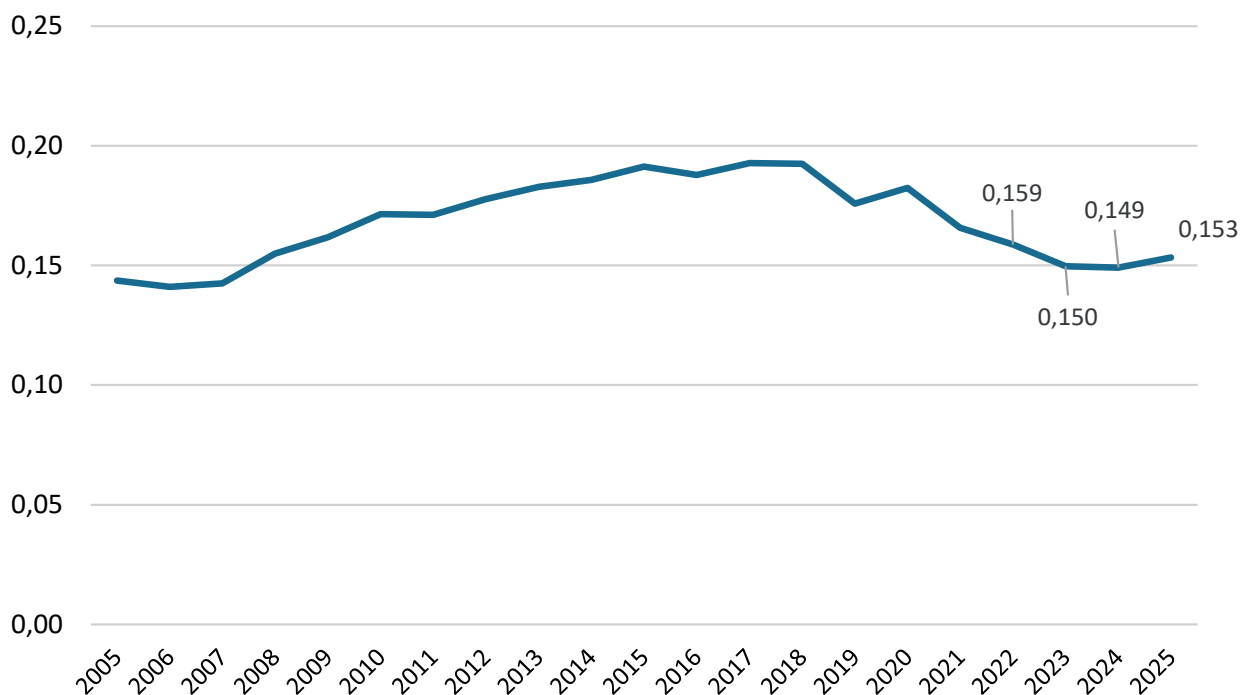
⁴ SCB (2025) Statsbudgetanalysen, Beräknade FoU-medel i statsbudgeten efter utgiftsområde och underindelning av ändamålet allmänvetenskaplig utveckling år 2003–2014

*SCB (2021) Forskning och utveckling i Sverige 2020 – preliminär statistik. År 2021 justerades prognosen efter vårändringsbudgeten, till skillnad från tidigare års prognoser som utgår från höstbudgeten, pga pandemin. Beloppet 9 278 mnkr inkluderar den ökning på 298 mnkr som vårändringsbudgeten och extra ändringsbudgetar förde med sig.

10. Statliga investeringar i FoU inom medicin och hälsovetenskap som andel av BNP

De statliga investeringarna i medicinsk forskning och hälsovetenskap som andel av BNP nådde en topp på 0,19 procent år 2017, men sjönk till 0,15 procent 2023.^{1,2} En marginell ökning förväntas under 2025, från 0,149 procent till 0,153 procent.

(% av BNP)

¹ SCB (2025) Offentliga budgetanslag för FoU, mnkr efter socioekonomiska mål enligt NABS 2007 och år, tidsperiod år 2017–2024. Inkluderar ALF-medel. Observera att data för 2024 och 2025 är preliminära.

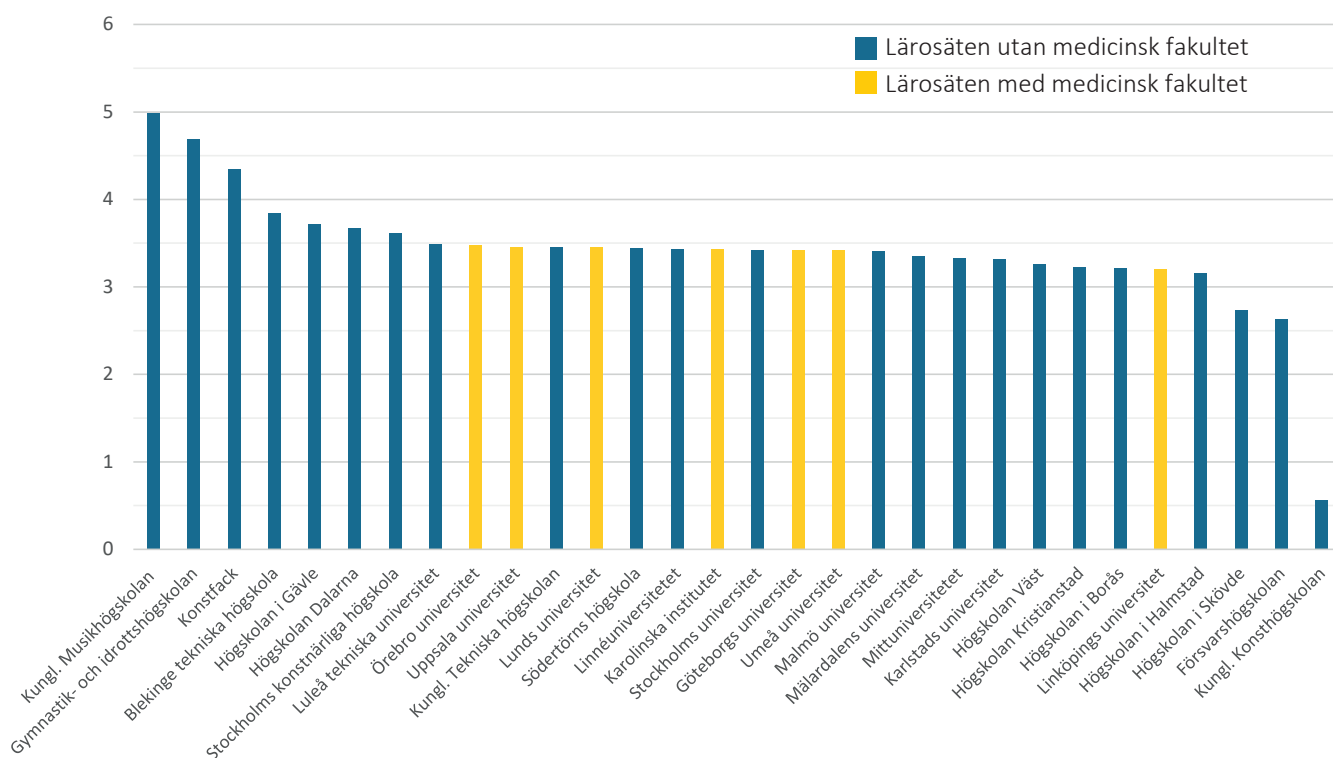
² Konjunkturinstitutet (2025) Prognosdatabasen, Försörjningsbalansen och BNP år 2004–2024, uttag 2025-08-14

* SCB (2021) Forskning och utveckling i Sverige 2020 – preliminär statistik. År 2021 justerades prognosen efter vårändringsbudgeten, till skillnad från tidigare års prognoser som utgår från höstbudgeten, pga pandemin. Beloppet 9 278 mnkr inkluderar den ökning på 298 mnkr kr som vårändringsbudgeten och extra ändringsbudgetar förde med sig.

11. Ökning av anslag för medel till forskning och utbildning på forskarnivå hos de statliga lärosätena

I budgetpropositionen för år 2025 aviserades en ökning på 1,5 miljarder kronor för forskning och utveckling. Av dessa beslutades ungefär hälften gå direkt till landets statliga lärosäten och den andra hälften till forskningsråden (Vetenskapsrådet, Vinnova, Formas, Forte, Rymdstyrelsen och RISE).¹ Lärosäten med medicinsk fakultet tilldelades ungefär samma procentuella tillskott av medel som övriga lärosäten.

(ökning i % mellan 2024 och 2025)

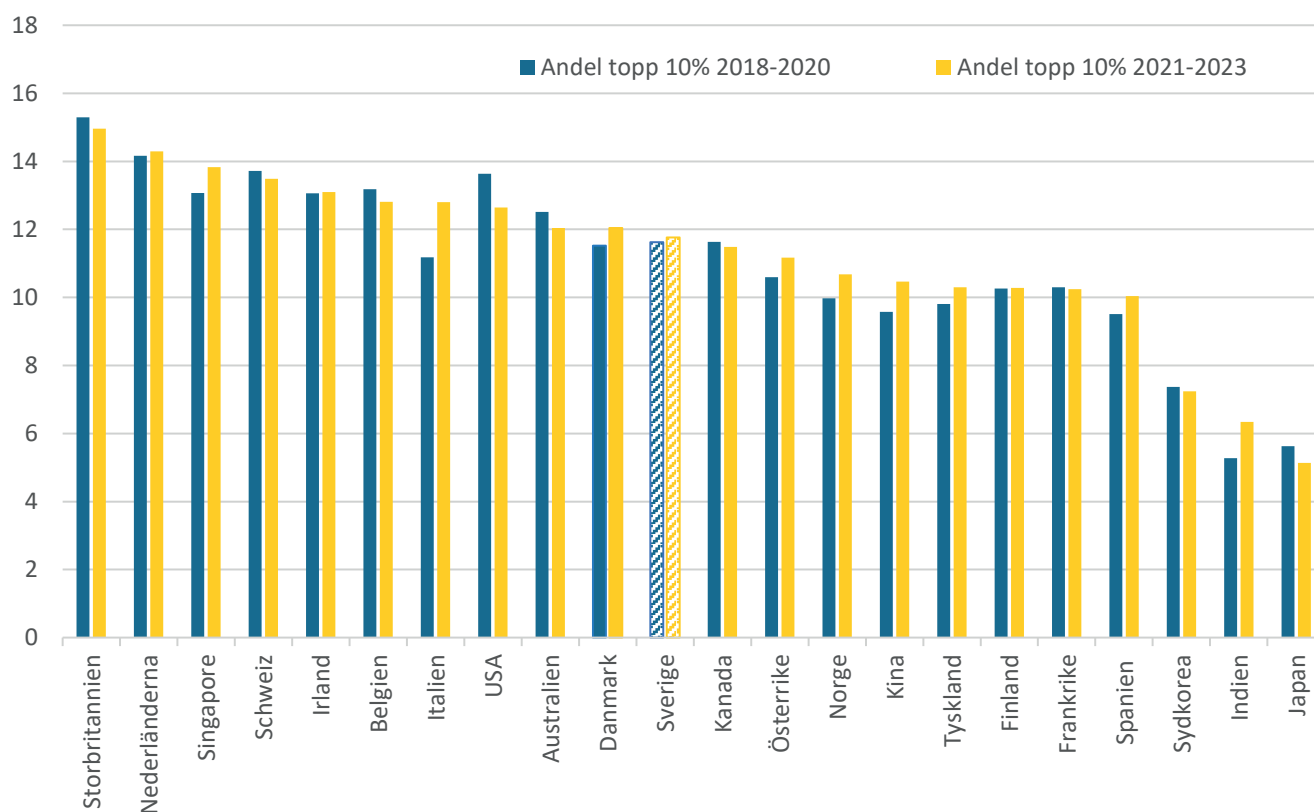
¹ Regeringen (2024) Budgetpropositionen 2025

Vetenskaplig kvalitet

12. Vetenskaplig kvalitet inom medicin och hälsovetenskap – internationell jämförelse

Bland ett urval av länder med vetenskapliga publikationer inom medicin och hälsovetenskap har Sverige mellan tidsperioden 2018 och 2020 samt 2021 och 2023 marginellt ökat i andel publikationer bland de 10 procent mest citerade, men ändå gått från en tionde till en elfte plats sett till vetenskaplig kvalitet.¹

(andelen (%) publikationer bland de 10 procent mest citerade)

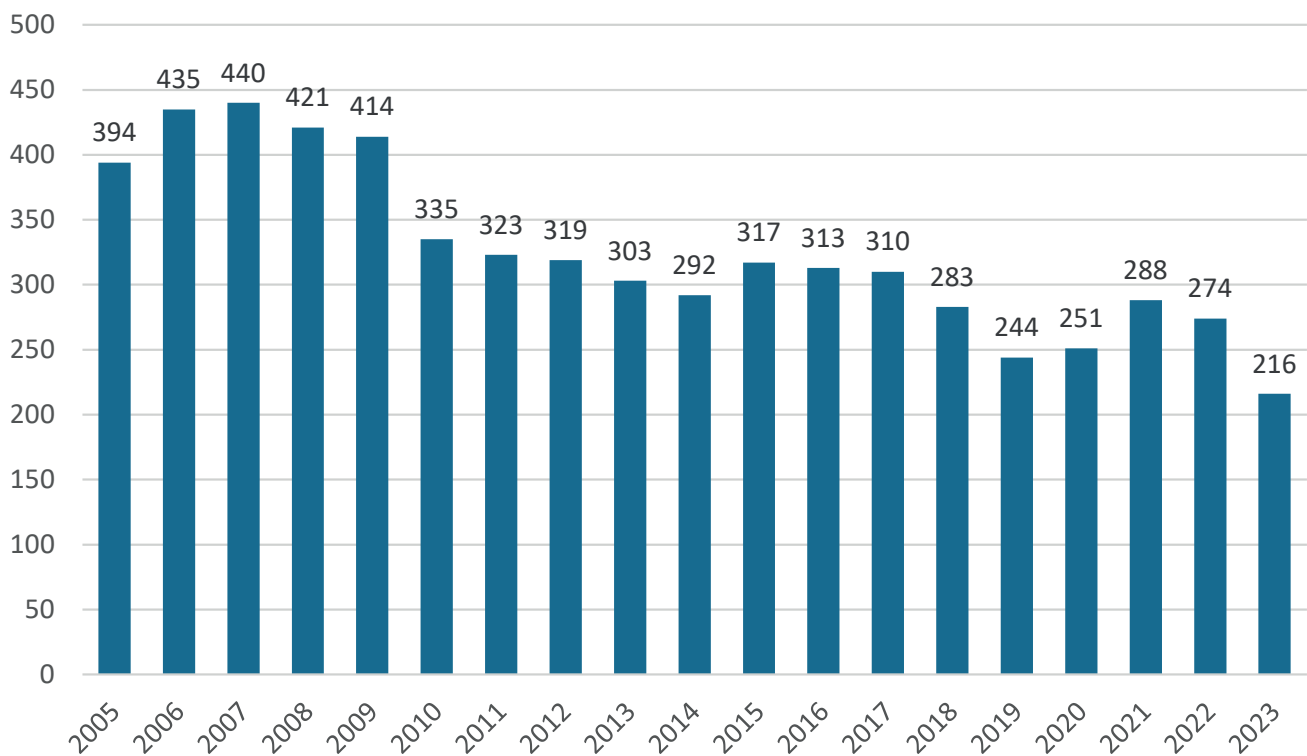
¹ Bearbetat underlag från Vetenskapsrådet (2025) *Datapaket – bibliometri inom medicin och hälsovetenskap*, Ämnesrådet för medicin och hälsa. Andelen högt citerade vetenskapliga publikationer anger hur stor andel av ett lands publikationer som återfinns bland de 10 procent mest citerade vetenskapliga publikationerna i världen. Antalet citeringar är räknade under ett treårsfönster, från det år artikeln publicerades och de två efterföljande åren.

Kliniska prövningar

13. Antal ansökningar om kliniska läkemedelsprövningar

Antalet inkomna ansökningar till Läkemedelsverket om kliniska läkemedelsprövningar har minskat i antal sedan slutet på 2000-talet. Mellan åren 2022 och 2023 minskade antalet inkomna ansökningar med över 20 procent.¹ Generellt har antalet kliniska prövningar minskat i hela Europa.²

(antal ansökningar)

¹ Läkemedelsverket (2024) Årsstatistik för kliniska läkemedelsprövningar i Sverige 2023

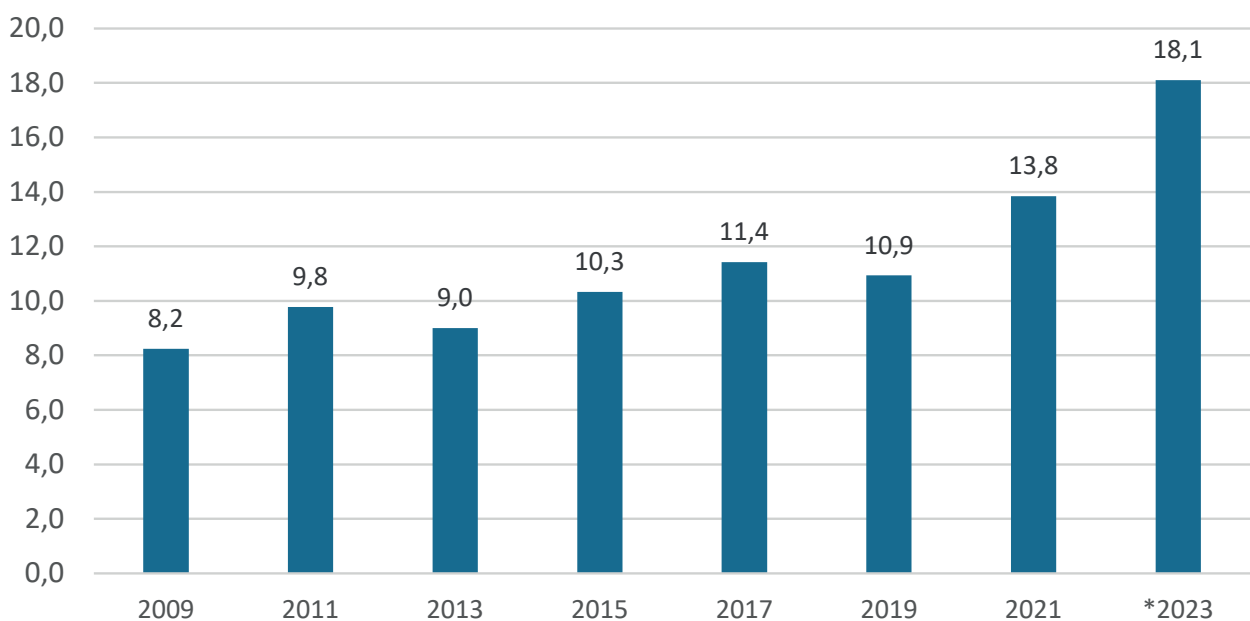
² IQVIA, EFPIA (2024) Assessing the clinical trial ecosystem in Europe

Företag

14. Läkemedelsföretagens FoU-investeringar

Läkemedelsföretagens investeringar i forskning och utveckling i Sverige har ökat och uppgick år 2023 till 18,1 miljarder kronor.¹

(miljarder kronor)

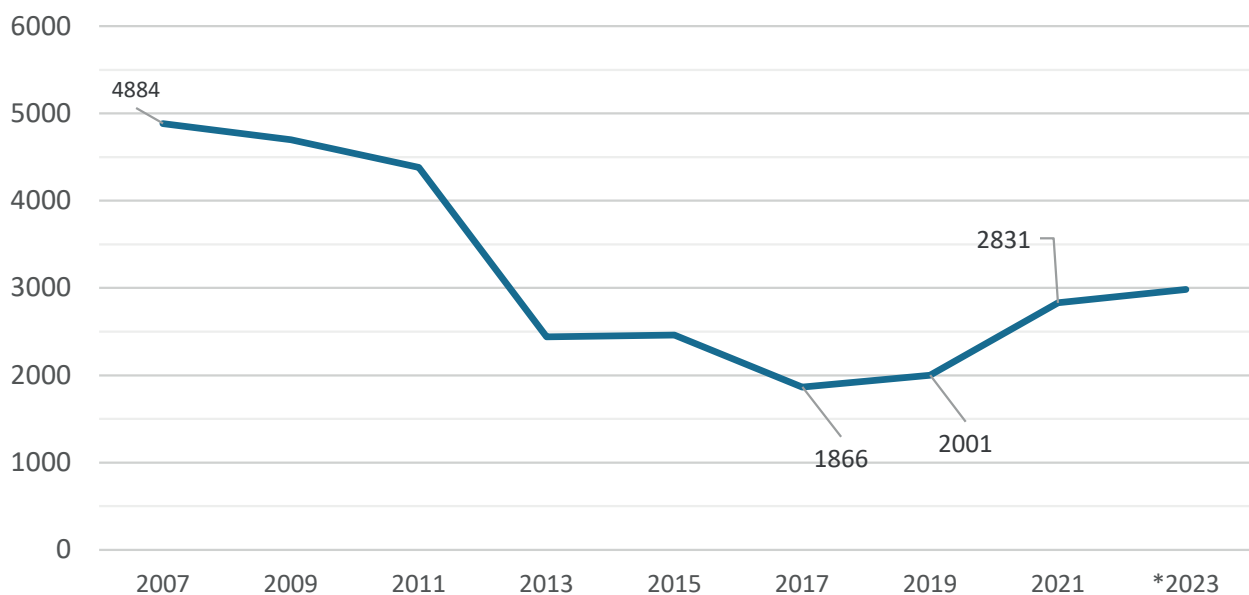
¹SCB (2024) *Utgifter för egen FoU, löpande priser efter produktgrupp SPIN 2007, typ av utgift och vartannat år 2009–2023*. Läkemedelsföretag avser företag inom näringsgren 21, Farmaceutiska basprodukter och läkemedel.

*År 2023 genomförde SCB en metodförändring som kan påverka jämförbarheten med föregående år på detaljerad nivå.

15. Antal årsarbeten för forskning och utveckling i läkemedelsföretag

Antalet årsarbeten som ägnas åt egen forskning och utveckling i läkemedelsföretag i Sverige minskade med 62 procent mellan år 2007 och 2017. Under senare år har det skett en ökning, från 1 866 årsarbeten år 2017 till 2 985 årsarbeten år 2023.¹ Antalet anställda inom life science-företag överlag i Sverige har ökat stadigt sedan 2014. Antalet anställda 2022 var cirka 52 405.² Flest anställda var inom branschen medicinteknik, tätt följt av branschen läkemedel med 11 875 anställningar.

(antal årsarbeten)

¹ SCB (2024) *Intern FoU-personal i företagssektorn efter näringsgren SNI2007, kön och yrke, vartannat år 2007–2023*.

Läkemedelsföretag avser företag inom näringsgren 21, Farmaceutiska basprodukter och läkemedel. Med ett årsarbete avses det arbete som en intern, heltidsanställd person utför under ett år. Personal som hyrts in från annan part (till exempel konsulter) ingår ej.

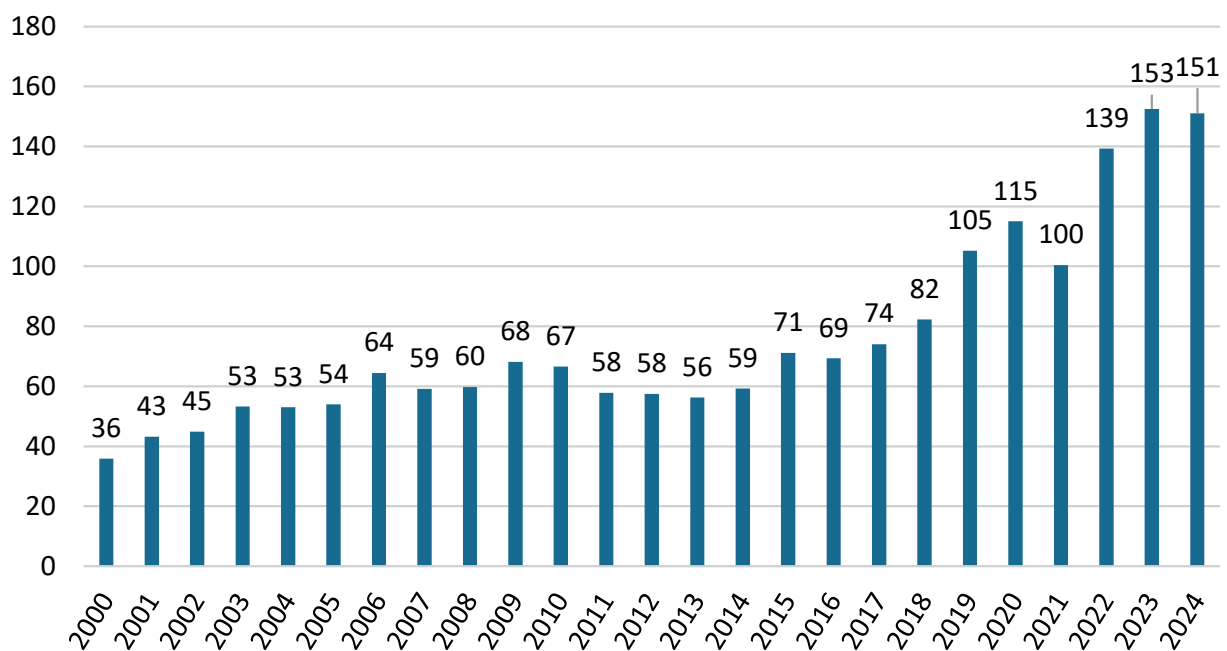
² VINNOVA (2024) *Statistik över svenska life science-företag*

*År 2023 genomförde SCB en metodförändring som kan påverka jämförbarheten med föregående år på detaljerad nivå.

16. Sveriges läkemedelsexport

År 2022 exporterade life science-företagen i Sverige varor för 186,4 miljarder kronor.¹ Tittar vi specifikt på läkemedel så har exporten ökat i värde med cirka 321 procent mellan 2000 och 2024. Läkemedelsexporten uppgick 2024 till drygt 151 miljarder kronor.²

(miljarder kronor)

¹ VINNOVA (2024) Statistik över svenska life science-företag

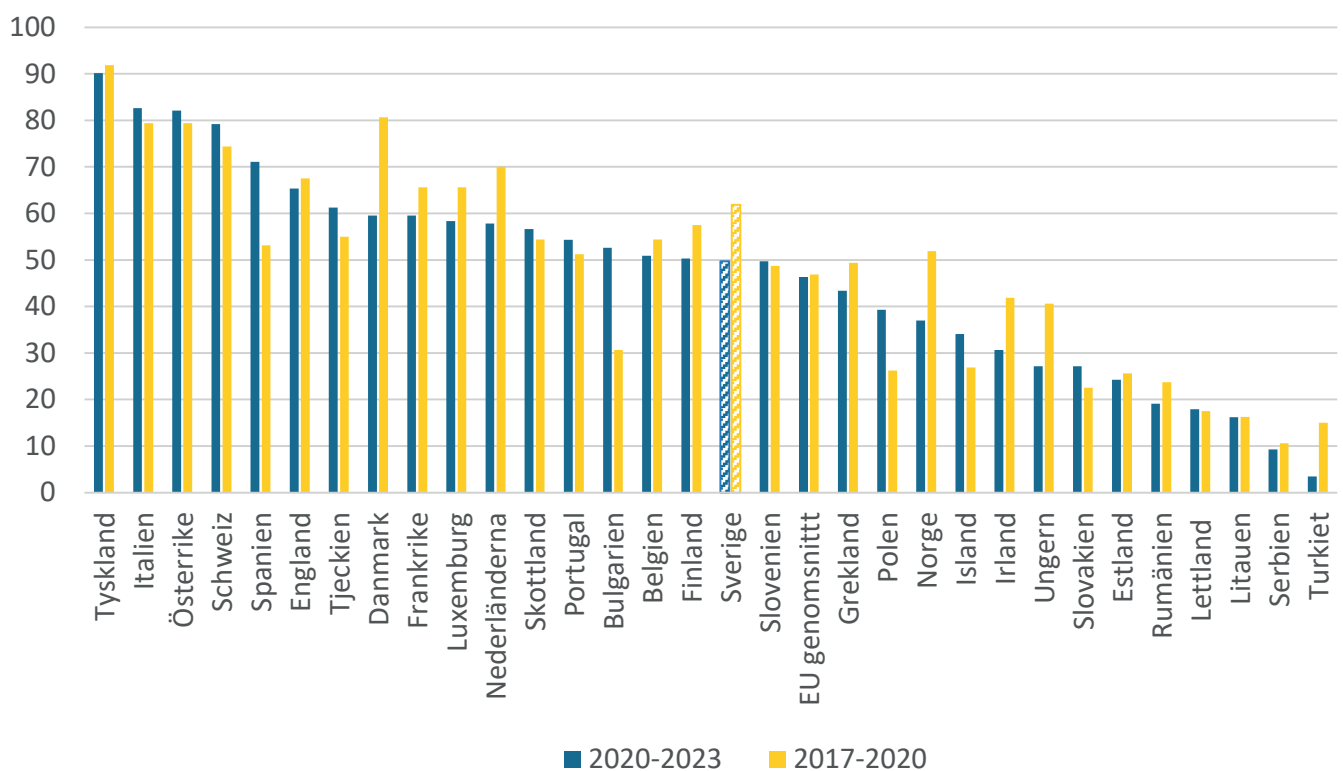
² SCB (2025) Varuexport. Bortfallsjusterat, tkr efter varugrupp SITC år 1998–2024. Läkemedel avser varugrupp 54, medicinska och farmaceutiska produkter.

Tillgänglighet

17. Tillgänglighet av läkemedel som blivit EU-godkända år 2020 till 2023

Under perioden 2020 till 2023 blev 173 läkemedel marknadsgodkända i Europa.¹ Av dessa har endast hälften godkänts i Sverige. Det innebär att Sverige har halkat ner sju placeringar till en sjuttonde plats jämfört med motsvarande mätning som gjordes mellan 2017 och 2020 där Sverige låg på .²

(andel godkända läkemedel i procent inom tidsintervallet)

¹ IQVIA:s EFPIA Patients W.A.I.T. Indicator 2024 Survey, April 2025. Endast länder med fullständiga data inkluderades. Visar tillgängligheten den 5 januari 2025 av 173 läkemedel som blivit marknadsgodkända i Europa under perioden 2020–2023.

² IQVIA:s EFPIA Patients W.A.I.T. Indicator 2021 Survey, Juli 2022. Endast länder med fullständiga data inkluderades. Visar tillgängligheten den 1 januari 2022 av 160 läkemedel som blivit marknadsgodkända i Europa under perioden 2017–2020.

FORSKA SVERIGE

The logo features a large blue exclamation mark above a yellow circle containing the number '15'. To the right of the circle is the word 'ÅR' in yellow. Below this graphic, the years '2010–2025' are written in blue.

15 ÅR
2010–2025

Forska!Sverige - en oberoende stiftelse som
verkar för att förbättra villkoren för medicinsk
forskning och dess tillämpning